

NOVADNIEKS

SESTDIEN,
1990. gada 13. oktobri

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 122 [6126]

Maksā 3 kap.

RAJONA PANORĀMA

Aizvadītās nedēļas nogales notikums Latvijā — LTF III kongress. Pieņemta jauna Programma, Statūti. Izmaiņas notikušas arī LTF Domes sastāvā.

Turpmāk Preiļu nodala LTF Domē pārstāvēs Jānis Briģis. Līvānieši savu domnieku vēl nav izvēlējušies. No mūsu rajona delegātiem kongresā uztīnās Ingus Vībāns.

Izglītības sistēmas reorganizācija republikā — galvenais Tautas izglītības ministrijas uzdevums. Tā risināšanā, konkrēti — izvēles mācību priekšmetu leviešanas koncepcijas izstrādē, aktīvi iesaistījies Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis. Šinīs dienās viņš atgriezās no Rīgas, kur divas nedēļas veļtija šī jautājuma risināšanai. Taču darbs pie minētās koncepcijas vēl jāturpina.

DOSAAF rajona organizācija apvienota ar Līvānu sporta tehnisko klubu uz tā bāzes. Turpmāk kopējās organizācijas vadība atradīsies Līvānos.

Jau trešo gadu pēc kārtas notiek Tautas dzesmas maratonskrējiens. Un katru gadu tajā piedalās Riebiņu pagasta un vidusskolas skrējēji. Paredzēts, ka rīt šajā maratonā piedalīsies 40 Riebiņu sportisti. Vecākajam dalībniekam — 60 gadi.

Rajona Tautas deputātu padomes Izpildkomitejā pulcējās sporta klubu un dažādu sporta veidu piekritēji, lai kopā ar sporta komitejas vadību izlemtu turpmāko līdzekļu sadali (no rajona budžeta). Finansu nodāja informēja, ka arī turpmāk sporta pasākumu organizēšanai var rēķināties tikai ar 40 tūkstošiem rubļu. Kā sadalīt šos līdzekļus, par to domas dalījās. Pie kopsaucēja tomēr nonāca, proti — galavārds jāsaaka sporta komitejai.

Ar mūsu rajonu iepazīnās republikas galvaspilsētas Zemgales priekšpilsētas kultūras darbinieki. Ciemni apmeklēja Līvānu stikla fabrikas muzeju, Jersikas pilskalnu, iepazīnās ar Preiļu parku, Jasmuižas ekspozīcijām un Aglonas baziliku. Ceļojumā viesus pavadīja rajona kultūras nodalnes darbinieki.

Visu oktobri mūsu rajonā notiek pasākumi, kurus vieno operācija «Pusaudzis-90». Šīs ikgadējās akcijas galvenais mērķis — noskaidrot to pusaudžu skaitu, nodarbošanos, kuri nekur nestrādā un arī nemācās.

Tiek apmeklētas kopmītnes, deju vakari, nelabvēlīgās ģimenes. Reidos piedalās rajona iekšlietu daļas, nepilngadīgo lietu komisijas, medicīnas un arī dažāda cita profila speciālisti.

Autovadītājs Jānis Cirsis (attēlā) pirms sešpadsmit gadiem Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombinātā sāka ar to smagāko — māla vešanu ar MAZU no karjera. Ar gadiem radās meistarība, tika iegūta pirmā klase. Aivars sāka strādāt par autobusa šoferi. Pārvadā strādniekus. Taču var vadīt visu veidu autotransportu un nekad neatsakās to darīt. Aivars ir šofers ar ātru reakciju un mīl savu darbu.

J. SILICKA foto

Latvijas zemnieki un valdība ceļā uz saprašanos

Pagājušajā nedēļā pie Latvijas Republikas Ministru Padomes priekšsēdētāja I. Godmaņa uz tikšanos bija ieradusies Latvijas Zemnieku federācijas valdes un ekonomiskās padomes locekļi. No valdības puses piedalījās lauksaimniecības ministra pirmās vietnieks T. Šķēle un Lauksaimniecības ministrijas zemnieku centra vadītājs V. Stoks. Ko runāja un sprieda šie vīri, lūdzu pastāstīt agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» valdes priekšsēdētāja vietnieku I. JERŠOVU, kurš arī bija šīs tikšanās dalībnieks.

Saruna bija ļoti lietišķa, jo runājām par jautājumiem, kuri jāatrisina nekavējoties. Viens no tiem ir meliorācija. Tika izteikti dažādi viedokļi, bet mērķis bija viens — tikt skaidrībā, kā lētāk un vairāk meliorēt zemnieku saimniecības. Tika pieņemts mūsu priekšlikums — katrā rajonā izveidot brigādi, kuras ekipējumā būtu ekskavators, buldozers un kura nodarbotos ar grāvju rakšanu, tīrīšanu un caurteku ierīkošanu zemnieku saimniecībās. Tas būs liels atspaidis.

Skaidrs, ka turpmāk nebūs reālas iespējas meliorāciju pilnā apmērā veikt no budžeta līdzekļiem. Un pilnīgi pareizi, ka tas būs jādara uz kredīta. Taču līdzko zemnieks meliorētajās platībās sāks audzēt un iegūt ražu, kredīts būs jādzēs.

Otrs svarīgs jautājums — lauku ceļi. Sogad ir ļoti liela neapmierinātība republikā ar ceļu celtniecību zemnieku saimniecībās. Ceļu ministrijai nepatīk nelieli apjomi, viņiem tas ir neizdevīgi. Tāpēc loģisks risinājums būtu tāds, ka ar nākamā gada visi līdzekļi, kas paredzēti lekšsaimniecību ceļu būvniecībai, nododami lauksaimniecības departamentam. Tas tad arī noteiks, kur un kas būvējams. Ja ceļu daļa piemēram, atteikties, tad meklēs citu celtnieku — pārveidotāmo mehānizēto kolonnu vai kādu kooperatīvu. Rezultātā būs ceļi, kas mums vajadzīgi, nevis

ceļi, kurus būvēt kādam ir izdevīgi.

Nākamis svarīgākais sarunā skartais jautājums bija celtniecība. Zemnieki grib, lai viņiem būtu zināmi visu materiālu veidu fondi. Un tā daļa, kas nāk caur patērētāju biedrību savienību, uzreiz būtu atdota «Lauktehnikai». Kāpēc? Lai varētu reāli kontrolēt, kas, cik un ko ir saņemts. Sogad republikā zemniekiem paredzētie materiāli vēl pilnībā nenonāk pie Iestājiem saimniekiem. Mūsu rajonā gan ir zināma kontrole, jo mēs nekādus norādījumus negaidījām, bet fondus sadalījām konkrētām zemnieku saimniecībām.

Otra lieta, ka celtniecības organizācijas atkal, kā saka, negrib kēpāties ar zemniekiem un viņu objektiem. Bez tām viņu pakalpojumi ir ļoti dārgi.

Ir skaidrs, ka tuvākajos gados pilnībā jāmaina visa celtniecības politika laukos. Uz neatgriešanos jāaiziet no lielo daudzstāvu māju būvniecības. Celtnieki jānovirza uz tādiem variantiem, kad pēc iespējas vairāk tiktu izmantoti vietējie būvmateriāli nevis dzelzsbetons, kuru jau tāpat patērējam vairāk, nekā republikā saražojam.

Godmaņa kungs jautāja, kāpēc laukos tik maz būvē no koka. Bet zemnieki jau tikai nupat saņēma iespēju tikt pie kokmateriāliem, pie tiem pašiem simts kubikmetriem, kas viņiem iedalīti. Ulmaņa laikos visiem, kuri būvniecībā izmantoja akmeņus, valdība norakstīja kreditus. Tagad tāpat varētu rīkoties attiecībā pret tiem, kuri būvēs no koka...

Vēl mēs runājām par kredītiem un zemnieku saimniecību finansēšanu. Pārsprīdām arī neskaidrības nodokļu projektā. Nevar piekrist tam, kā ieteikts ņemt nodokļus par pamatfondiem un meliorāciju. Jāpanāk, lai nodoklis par meliorāciju tiktu rēķināts nevis uz vienu hektāru, bet gan procentos no meliorācijas atlikušās vērtības. Vajadzīgs arī kāds drošības mehānisms, lai zemnieku nodokļi nebūtu atkarīgi

no dažāda ranga darbiniekiem. Sastrīdējās, piemēram, fermeris ar pagasta priekšniekiem, bet šie atkožas, samazinot laiku, cik ilgi viņš atbrīvots no nodokļa.

Jāizstrādā kritēriji, cik gadus saimniecība būs atbrīvota no nodokļu maksāšanas. Lai īpašnieks jau pašā sākumā zinātu, ar kādu laika periodu viņš var rēķināties. Mēs gribam šādā veidā ieinteresēt cilvēkus doties uz attālākiem un nomalākiem nostūriem un tieši tur veidot savas saimniecības.

Pašlaik tiek izstrādāti priekšlikumi, kuri tiks iesniegti valdībai. Pastāv iespēja, ka, vadoties no konkrētiem apstākļiem, zemnieku saimniecības varētu atbrīvot no nodokļu maksāšanas pat no trim līdz septiņpadsmit gadiem. Manuprāt, tas stimulētu veidot jaunsaimniecības pat visattālākajos un tagad skietami visneizdevīgākajos apvidos.

Griežos pie mūsu valdības galvas ar priekšlikumu, ka šogad, kad ir tik ārkārtēji klimatiskie apstākļi, zemniekiem no valsts budžeta tiktu atlīdzināti zaudējumi par bojā gājušajiem graudaugiem un kartupeļiem. Šajā sakarā jau ir pieņemts republikas valdības lēmums. Tāpēc rajona zemniekiem ir lūgums nekavējoties pazinot agrorūpnieciskajā apvienībā «Preiļi» par nenovārtajiem un zaudētajiem graudiem un kartupeļiem.

Mēs lūdzām vaidību rast iespēju palīdzēt ar spēkbarību šiem zemniekiem, kā arī tiem, kuru saimniecības izveidotas pēc šī gada maija, kad laukus apsēt vairs nebija iespējams.

Tikšanās Ministru Padomē bija ļoti rezultatīva. Uzskatu, ka tā pēdējo pāris gadu laikā bija viena no veiksmīgākajām dienām Latvijas zemniecībai. Ministru Padomes priekšsēdētāja Godmaņa kunga personā redzējām ieinteresētu un domājošu valdības galvu, kurš redz un izprot reālo situāciju un kurš var iesaistīt tikai konkrēti fakti nevis kailas emocijas. Baidzot skriet, ka kopā ar valdību esam uzsākuši iet ceļu uz saprašanos.

Pierakstīja
Lidiņa KIRILLOVA

Preiļu rajona Tautas deputātu padomē

5. oktobrī notika Preiļu rajona Tautas deputātu padomes prezidija kārtējā sēde.

Prezidijs izskatīja jautājumu par 19. sasaukuma Preiļu rajona Tautas deputātu padomes 6. sesijas sasaukšanu. Nolemts/sasaukt sesiju šī gada novembra vidū un tās darba kārtībā iekļaut šādus jautājumus:

- rajona Tautas deputātu padomes sesiju darba reglamenta pieņemšana;
- brīvprātīgo kārtības sargu vienību rajona štāba izveidošana;
- izglītības attīstības pamatvirzlienu pieņemšana;
- Leņina pieminekļa vēsturiskās un mākslinieciskās vērtības novērtēšana;
- Komunistiskās partijas rajona komitejas ēkas piederības izskatīšana;
- vides aizsardzības komitejas pakļautības izmaiņšana.

Sesijā paredzēts apspriest arī dažus citus jautājumus.

Savas domas par Preiļu siera rūpnīcas mikrorajonā dzīvojošo cilvēku vēstuli, kuru parakstījis 161 iedzīvotājs, un tajā paustajām prasībām izteica Preiļu siera rūpnīcas un lina fabrikas direktori V. Solovjovs un M. Agurjanovs. Prezidijs nolēma uzdot Preiļu pilsētas izpildkomitejai noskaidrot zemes īpašniekus un veikt pasākumus, lai vēstulē minētie zemes gabali būtu sakārtoti. Lina fabrikai jāizskata iespējas attīrīšanas iekārtu attālināšanai no dzīvojamās zonas. Abiem uzņēmumiem jāizveido zaļā zona, iesaistot darbā mikrorajona iedzīvotājus.

Sakarā ar sieviešu līgas un rajona kultūras darbinieku iesniegumiem par kultūras nodaļas vadītāju maiņu, rajona izpildkomitejai ieteikts publicēt laikrakstā «Novadnieks» bijušās kultūras nodaļas vadītājas M. Livdānes atbrīvošanas juridisko un konceptuālo pamatojumu.

Visdzīvākā diskusija prezidija sēdē izraisījās sakarā ar Preiļu rajona izpildkomitejas šī gada 28. septembrī pieņemto 178. lēmumu, kurš paredz pasākumus sadarbībai ar rajona kara komisariātu jauniešu iesaukšanai Padomju Armijā. Pret šo lēmumu no rajona iestādēm, organizācijām un iedzīvotājiem saņemts daudz pretenziju. Piemēram, kāpēc rajona iestādēm un organizācijām uz sava rēķina jānodala transports kara komisariātam? Kāpēc kara komisariātam paredzēta tik liela palīdzība, bet alternatīvā (darba) dienesta komisijai un ar šo dienestu saistītiem pasākumiem nekas nav plānots? (Jāņem vērā, ka jau no apmēram 80 jauniešiem saņemti iesniegumi par to, ka viņi izvēlējušies alternatīvo (darba) dienestu.)

Prezidijs uzdeva nākamajā rajona izpildkomitejas sēdē 178. lēmumu pārskatīt.

Prezidija sēdē izskatīti kooperatīva «Krauklis», Preiļu bērnu mūzikas skolas, Rudzētu pagasta iedzīvotājas Z. Martiņsones un Preiļu pilsētas iedzīvotāja A. Eglīša iesniegumi. Izskatot mūzikas skolas iesniegumu, prezidijs ieteica rajona izpildkomitejas kultūras nodaļai pagaidām izmantot rajona kultūras nama bāzi, bet pie pirmās reālas izdevības piešķirt mūzikas skolai papildus telpas.

Prezidijs pieņēma lēmumu par vietēja radiomezglā pakļautības izmaiņām.

Pateicamies visiem, kas mums rakstījuši, un gaidām ikvienu rajona iedzīvotāju priekšlikumus, atbalstu un alžirādījumus gan par nākamajā sesijā izskatāmajiem jautājumiem, gan par rajona Tautas deputātu padomes darbu kopumā.

Valentīna BRICE,

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes sekretāre

LTF Preiļu nodaļas III konferences atbalstītie principi,

KAS LIEKAMI PILSONĪBAS PROBLEMAS RISINAJUMA
PAMATA

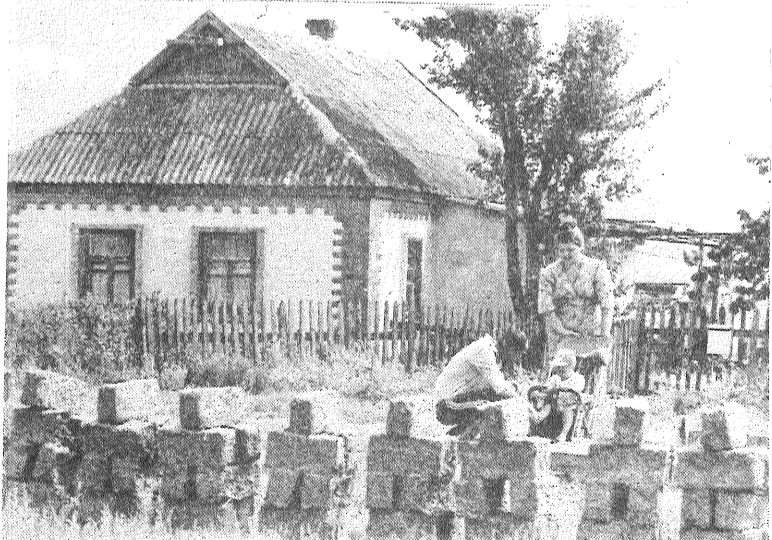
1. Atjaunojot LR, atjaunojas arī tās likumīgo pilsoņu tiesības.
2. Par LR likumīgajiem pilsoņiem uzskatāmi visi tie, kam bija LR pilsonība uz 1940. gada 17. jūniju, kā arī viņu pēcteči, ja vien viņi līdz šim laikam nav no tās atteikušies.
3. LR likumīgo pilsoņu tiesību atjaunošanu ir tiesīga veikt pašreizējā LR AP un tai tas arī ir jādara, pildot latviešu tautas un LR pilsoņu gribu.
4. Likumus, kas regulē uzņemšanu LR pilsonībā, ir tiesīga izstrādāt un pieņemt:
  - a) Saeima, kuru vēl LR likumīgie pilsoņi,
  - b) pašreizējā LR AP-me gadījumā, ja izstrādātos likumdošanas aktus akceptē LR pilsoņu kongress. Kongresa akceptes ir obligāti nepieciešams, lai tiktu garantēta akta atbilstība latviešu tautas un LR pilsoņu interesēm.
5. Uzņemšanai LR pilsonībā jānotiek individuāli, ievērojot noteiktu gada kvotu. Par galvenajiem kritērijiem uzņemšanai uzskatāmas:
  - a) latviešu valodas zināšanas,
  - b) nesastāvēšana organizācijās, kas darbojas pretēji LR interesēm,
  - c) lojalitāte pret LR kā tagadnē, tā arī pagātnē,
  - d) atteikšanās no citu valstu pilsonības,
  - e) LR vēstures zināšanas.
6. Nepieciešams paredzēt atvieglotu LR pilsonības piešķiršanu tiem Latvijas iedzīvotājiem, kas devuši būtisku ieguldījumu LR atjaunošanai un nostiprināšanai.

LTF Preiļu nodaļas III konferences rezolūcija

Nemot vērā to sarežģīto ekonomisko un politisko situāciju, kurā ir jārisina LR pilsonības jautājums, LTF Preiļu nodaļa uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi nepieļaut jaunu šķelšanos latviešu tautas vidū. Vairāk kā skaidrs, ka tā dēvētais pilsonības nulles variants pieņemšanas gadījumā noteiktu PSRS pilsoņu daļu atturēs no pretdarbības LR atjaunošanai, taču tajā pašā laikā tas novedīs pie šķelšanās pašas latviešu tautas vidū, ko, bez šaubām, prasmīgi izmantos LR pretinieki. Pie kā noved šāda šķelšanās, uzskatāmi rāda latviešu tautas traģiskā vēsture.

Lai izvairītos no šāda rezultāta, uzskatām par absolūti nepieciešamu panākt kopēju platformu pilsonības jautājumā starp LR Augstāko Padomi un pilsoņu kongresu, atmetot ambīcijas un neiecietību kā no vienas, tā arī no otras puses. Ipaši tas attiecas uz LR AP-mi, kurai ir reālas iespējas ietekmēt notikumu gaitu. Aicinām abas puses atcerēties, ka vienotībā slēpjas mūsu spēks.

LTF frakcijai AP-mē atgādinām, ka vēlēšanu cīņā LTF izgājusi ar apgalvojumu, ka tiek vēlēta pārejas perioda valdība, kurai jānoved Latvija līdz likumīgās LR Saeimas vēlēšanām. Ceram, ka LTF frakcija nebūs aizmiršusi šo vēlēšanu platformas pamatprincipu, kas pēc mūsu domām nodrošināja kā iedzīvotāju piedalīšanos vēlēšanās, tā arī kopēju LTF uzvaru.

Dispečeru dienesta pakalpojumi

Centrālais rajona dispečeru dienests... Daudzi par tādu «iestādījumu» nav pat dzirdējuši, nerunājot par tā darbību. Centrālais rajona dispečeru dienests Preiļos pastāv jau ilgāku laiku un regulāri veic pakalpojumus dažādu kravu transportēšanai. Gadā parasti tiek pārvadāts 19, 20 un pat 21 tūkstoš tonnu.

Centrālais rajona dispečeru dienests noslēdzis līgumu ar Jēkabpils 8. autokombinātu, kuram ir filiāle Līvānos, un šis uzņēmums pārvadā pastāvīgo klientu — Līvānu

A VIZES «Novadnieks» 3. oktobra numurā savas pārdomas par situāciju tirdzniecībā izteica patērētāju biedrību savienības valdes priekšsēdētājs L. Sustovs. Pašlaik, kad pārtikas un rūpniecības preču veikalos plaukti ir patukši, kad par nozāres darba organizāciju rajonā kļūst dažādas nevalodas, kad pieprasījums pēc precēm ir pieaudzis, saprotamas rajona patērētāju kooperācijas pirmās amatpersonas rūpes par preču resursu palielināšanu. Nesaprotu ko citu. Kāpēc atbildīgam darbi-

REZONANSE

Medus

ir ne tikai

salds...

niekam avīzē vajag baumot par bitēm un biteniekem? Viņaprāt, rajonā no biškopības nav nekāda labuma. Centīšos atbildēt uz Sustova kunga jautājumu: «Cik lietderīgi nodarboties ar biškopību jeb kur paliek medus?»

Lietderīgi, cienījamais patērētāju biedrību savienības priekšsēdētāji! Vai vispār par medu un citu biškopības produktu lietderīgumu vajag prāt? Citi jautājumi: patīk vai nē jums tas fakts, ka bitenieki produkciju pārdod rajona biškopības biedrības veikalos par komisijas cenām. Vai gan citādi varētu būt, ja tieši šī biedrība biteniekus apgādā ar visu nepieciešamo inventāru? Galu galā, vai nav vienalga, kurā veikalā pārdod medul Galvenais, ka šo vērtīgo un arstniecisko produktu cilvēki var nopirkt. Piemēram, pērn medu un biškopības produktus mūsu veikalos varēja nopirkt augu gadu. Rajona saimniecības par tīri pieņemamām cenām medu pārdeva saviem kolhozniekiem. Arī šogad, neskatoties uz ļoti nelabvēlīgo vasaru, bitenieki produkciju pārdod. Jūs laicam pārsteidz un dusmojaties, ka mūsu veikala plaukti joprojām nav kļuvuši tukšāki?

Ja rajona patērētāju biedrību savienība medu iepirktu par augstākām cenām, nekā to dara mūsu veikals, acīmredzot, bitenieki to pārdotu jūsu iestādēm. Pagaidām tā nav, tāpēc lieki cerēt, ka ar augstākstāvošu organizāciju lēmumiem jūs atmēsiet tiesības prašāzoto produkciju pārdot bi-

škopības veikalos. Un vai vispār to vajadzētu mēģināt darīt? Medus ir ne tikai salds, bet arī dārgs prieks. Ir sadārdzinājies biškopības inventārs, kas turpmāk būs vēl dārgāks. Tāpēc par cenām, kādas šobrīd noteiktas sagādes sistēmā, nevienam to nepārdos. Par cukuru, kas nepieciešams drāvu uzturēšanai, varu teikt: šos fondus ledala Ministru Padome. Rajona tirdzniecības organizācija ir tikai starpnieks (ledalītā cukura pārdevējs). Ja jau jūsu organizācijai cukura pārdošana ir tik apgrūtināta, tad turpmāk domāsim par to, ka šo cukura daudzumu pārdot mūsu veikalos. Pagaidām (telpu trūkuma dēļ) mums tas ir grūti.

Sustova kungs, nevajag apšaubīt mūsu godaprātu par neprecīzām ziņām. Informāciju par bišu saimju skaitu rajonā mēs vācām ik pusgadu. Ziņas iesniedzam koordinācijas centrā Rīgā. Tas informē Ministru Padomi. Rajona patērētāju biedrību savienība no mums šādas ziņas nav lūgusi. Un vēl. Kāpēc jūs uzskatāt, ka biteniekem būtu jāslēdz līgums tieši ar sagādes kantori? Ministru Padomes ledalītē cukura fondi nav domāti atprečošanai. Lai turpmāk jums nenāktos dezinformēt sevi un rajona iedzīvotājus, nosaukšu drāvu skaitu. Pērnā gada 1. jūnijā rajonā bija 5910 salmes. Šī gada 1. jūnijā to skaits bija 6587, 1. jūlijā — jau 7289, bet pašlaik — 8200! No kurienes gan jums ziņas par 1400 bišu saimēm?

Kas attiecas uz jūsu bargo piebildi, ka turpmāk cukura daudzums būs atkarīgs no pārdotā medus daudzuma, tad patiešām jābrīnās par jūsu drosmi to apgalvot. Es saprotu, ka jūs, tā teikt, no biškopības tāls cilvēks, tomēr jāapzinās, ka ir arī tādas vasaras, kad medus praktiski nav, bet cukuru bitēm vajag. Varbūt jūsu organizācija turpmāk uzņemties mūsu biedrības funkcijas, vai varbūt jūs cerat uz to vienkāršāko variantu — mēs gādāsim vasku, inventāru, bet jūs pārdosiet medu? Galu galā, — kas padara to melno darbu, tam pienākas arī salds, bet nevis otrādi.

Cukura normas bišu plebarošanai (lai republika attīstītos šī nozare) noteikusi Ministru Padome. Tāpēc nevajag dezinformēt iedzīvotājus ar neprecīzām ziņām, apgalvojot, ka, lūk, bites «apēd» lielu daļu no rajona cukura fondiem. Bitēm un biteniekem pienākas tas, kas ledalītē centralizēti. Jūs gan savā publikācijā aizmirsāt piebilst, ka rajona tirdzniecības organizācija joprojām vēl pilnībā nav pārdevusi to cukura daudzumu, kas pienākas biteniekam.

B. IVANĀNE,

dārzkopības un biškopības
biedrības agronome

UKRAINA. Labošanas darbu kolonijā 305/37, kas atrodas Kirovogradas apgabala Ingulskas ciematā, neieraudzīti nedz serģtorņus, nedz dzelonstieples, nedz režģus pie logiem.

Šī un vēl piecas kolonijas Ukrainā izveidotas, lai izmītinātu notiesātos, kuri nav sociāli bīstami apkārtnējiem ļaudīm.

Kolonija izceļas ar precīzi saformētu personu kontingentu, ar lielāku humānismu, uzticību pret viņiem. Soda izciešanas noteikumi ir salīdzinoši mīksti. Notiesātie dzīvo bez apsardzības, taču atrodas uzraudzībā. Laikā no celšanās brīža līdz nakts mieram viņi var brīvi pārvietoties kolonijas teritorijā, bet no darba brīvajā laikā — arī aiz tās robežām piecu kilometru rādiusā, par savu atpūšanās vietu pazīnojot dežurantiem.

Kolonijā netiek ierobežots sūtījumu daudzums, kā arī satikšanās ar radiem. Pie dažiem ieslodzītajiem atbraukušas dzīvot sievas, kuras te ir iekārtojušās darbā. Viņām kopā ar vīriem pieskirtas istabas kopmītnēs vai arī atsevišķas mājiņas, kuras uzcēlušas notiesāto celtnieku brigādes, sniegtā palīdzība iekārtot saimniecību. Daži nodibinājuši ģimenes jau te, kolonijā, apprecoties ar vietējām meitenēm.

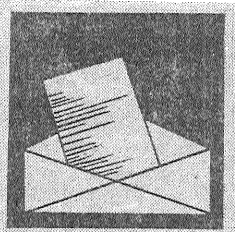
Šīs kolonijas apmetnes pastāvēšanas laikā no šejienes uz vispārējā režīma koloniju nosūtīti tikai četri cilvēki.

ATELĀ: notiesātais Sergejs Lukjančuks ar sievu Jeļenu un dēlu Sašu pie savas mājas.

TASS fotohronika

mēbeles, ledusskapi vai transportēt kādu citu smagāku kravu, klientam atliek piezvanīt pa telefoniem: Preiļos — 22933, Līvānos — 44142, un noteiktā laikā un vietā kravas taksometrs būs klāt. Samaksa šoferim — par pārdarīto darbu.

J. AIZKALNS

Rindas no vēstulēm

Uzskatu sevi par «Novadnieka» patriotu. Jau «Leņina Karogā» — LKP RK un TDP orgānā — bieži parādījās vērtīgi raksti. Uz šī fona ar galīgi neizpratni izlasīju redaktora P. Pizeļa rakstu «Aikal monopols?».

Taisnība šoreiz, diemžēl, ir ne jūsu, bet gan LTF grupas «Dubna» pušē. Vērtīgi viņus kritizējat. Vēl pavisam nesēn — 11. septembrī — rakstījāt, ka P. Vartminska tukšos, melīgos rakstus (mans vērtējums) atbalsta tikai 2 (gandrīz vai anonīmās) vēstulēs no saņemtajām 20. Vai tad tas neliecina par labu «Dubnai»? Jūs labi zināt, kāds ievēlēts rajona padomes deputātu sastāvs. Vai arī šis fakts neko nepierāda?

Kādreizējie «saimnieki» negribēja avīzē pielaut LTF materiālu publicēšanu. Mēs (domāju, ka tādu nav maz) negribam lasīt neatkarīgajā Preiļu avīzē melus pret tautu. Paralēlu starp abiem šiem faktiem, cienījamo redaktoru, nav. Tautai jau simts reizes ir apnikuši «prāta, goda un sirdsapziņas» meli. Tad kāpēc vajadzīga simts pirmā? Pietiek taču!

Un taisnība ir «Dubnai». Ir «Čīna», ir «Sovetskaja Latvija». Lai mūsu ienaidnieki raksta tur. Rajonā «Isto» komunistu nav daudz. Mūsu ir daudz vairāk. Un mēs negribam, lai rajona visas tautas avīzē daži demagoģi lamā un apmelo to, kas šai pašai tautai ir svēts un neaizskarams.

Tādas ir manas domas. Un tā domā daudzi.

Arvids Biešns
(Aglonas pagasts)

LTF Līvānu nodaļas grupa «Dubna» ar savu ultimātīvo prasību laikrakstam «Novadnieks» rīkojusies nedemokrātiski. Tomēr pajautāt, kāpēc laikrakstā dažkārt parādās ļoti daudz un ļoti plaši PSKP biedru raksti, bet citu sabiedrisko organizāciju pārstāvju domām bieži vien neatrodas vai atrodas ļoti maz vieta: būtu vienā.

Vienu laiku lasītājam patiešām varēja likties, ka laikrakstu atkal izdod LKP rajona komiteja. Tāpat ir samērā maz rakstu par Līvāniem. Kopumā tas nevar veicināt abonētu skaita saglabāšanu vai pieaugumu.

J. Stūkits
(Līvānos)

Izlasot biedra P. Romanova rakstu par LKP statūtu un programmas apspriešanu, īpaši jauno nostādni «attiecībā ar ticīgajiem un reliģiskajām organizācijām», man kā Ev. luterāniskās draudzes valdes loceklim un pērminderim būtu tiesības jautāt: «Vai tad mūsu vecā, — labā komunistu partija nesastāv no tiem pašiem biedriem, kuri ne jau no pirmas simts gadiem visnīknāk vajāja tieši baznīcu un ticīgos?». Nav vērts pieminēt (to jau tāpat visi zina), ka arī mūsu baznīcu gribēja pārvērst par sporta zāli, ka draudzī spieda un spaidīja gan morāli, gan materiāli (nodokļi, arī par elektrību maksā trīskārtīga).

Biedri var iebilst, ka svētītie raksti māca pazemību un pļedšanu. To jau mēs arī darām, bet nekur nav teikts, ka mums būtu šai partijai jānotic, kura joprojām deklarē: «Sodien partija negrasās atteikties no savas vadības lomas, bet gan vēl ar lielāku entuziasmu pastiprina darbalaužu interešu aizstāvēšanu». It kā tā jau mūs nebūtu pietiekami ilgi vadījuši un «aizstāvējuši» (jautājums — tikai pret ko?). Atkal tā pati «vecā dziesma jaunās skaņās» par brīsmīgo kapitālismu un (atkal) kādu «jaunu» uzlabotu sociālismu.

V. Gors
(Līvānos)

„Nav vērts dēļ mīlas raudāt“

MANI VELETĀJI

un nevēlētāji! Lūdzu, atvainojiet, par tiešo uzrunu, nesaucot jūs ne kungu, ne augsti godāto, ne biedru vārdā! Nosūtu «Novadniekam» dažas savu pārdomu dzirkstis, kas tapušas vēlajos vaļas brīžos mājās uz virtuves galda, kurlaik radies ne viens vien «Mikrofons», tagad jau retāk, dažs

dziesmu teksts. Saka: jārakstot augsti profesionāli, konstruktīvi un zinātniski. Bet sirds velk uz citu pusi — uz satību, saprašanos un svētceļu.

N. BELSKIS,

Jūsu uzticamais deputāts no Livānu 161. vēlēšanu apgabala 1990. gada 24. — 25. septembrī

Uz satību, saprašanos un svētceļu

RUDENĪGAS RINDAS

Zeltainām kļavu lapām rudens apnēmis Latviju. Rudens bagātais, rudens pārdomu un noskaņu pilnais. Latvijā rudens tik mīļš. Tikai Latgalē rudens tik skaists! Jersikā no Daugavas dzelmes vēlos vakaros izkāpī kareivji un vaideloši. Cik brīnīga zeme, cik nepakļāvīga cilst! Daļtjuma zīme, šķēļot Līvānu abas salas, stiepijas uz Rīgu. Stiepijas draudīgs un nepakļāvīgs, pilns turp un šurp braucēju, atbraucēju pulks.

Latvija mūžam bijusi visu vēju krustota, vairāk austreņa, rietekļa daļiņa. Latgale mūžam bijusi lieveņa vietā, — kas lietuvēnu tur rakstījis, kas, nelūgtos saucot, zemu klanīties.

Līvānos es atnācu svešs un apdaudzīts. Svešs, kā savējo saukts, apdaudzīts, kā mīlētājs vai svētceļnieks — gaismas un cerības iesvētīts.

Apdaudzītie ir nolemti. Svešie reiz kļūst savējie. Tur mēs visi bāļiņi vienādi esam. Tur gaismā un cerībā Latgalē redzam un bāļiņus, aizstāvjus, karotājus, vaidelošus no Daugavas dzīlēm rudens vakaros vēlos Jersikas pilskalnā kāpjām.

VERDZĪBA

Verdzība nav vēl zudusi, nav zudušas važas, nav zudušas bailes un neuzticība. Vēl neesam mēs brīvi pēc Latvijas vārdā saukšanas. Gan Latvija saukta jo skaji par Republiku, Republika vēl vergo tam kungam, par austrumu kaimiņu sauktu kā biedru.

Mēs jau dziļi sevi un draugus kā kungus saucam, — bet no mums tie kungi, kā no akmens arāņiņi. Zemīl Kam dosim? Mājiu! Kam dosim? Kā pavardu kursim? Tūkstoš jautājumu.

Kā izkļūt no purva, kur krasti tik vienādi zīmēti, kur nav vēl skaidri mūsu pašu rietī un rīti gribēti?

Daudz vakarus vēlos aiz aptumšota loga es iedomāju par Latgali, Rīga kā allaž svešādi nelatviska. Latgalē — kā Dieva nolemts. Sāp Latvijai Latgale, šurpu turpu skrien Daugavas vilņi, aizsprostu ielenkti. Sāp Latgale Latvijā — šurpu turpu mēs skrienam... Cik dziļi, cik dziļi pār melno dzelmi! par mūžīgo noburti meklējam zudušās sidraba krāces?!

LOGUMS

Man lūdza, lai sakul! Man lūdza, lai kliedz! Es saku. Es kliedzu. Mēs jau sakām un kliedzam — NAV! Tukšas klētis, apcirņi tukši! NAV cienasta viesiem, nav cienasta veļiem. Viss — VIESIEM! Nē pašiem — mēs sakām, mēs kliedzam. Ne sevis man žēl, ne viesu — manai tautai, kā viņai lai palīdz dzīvot, ne izdzīvot, dzīvot vēl vienu dienu?

Dikti, dikti daudz dažādu pārdomu mani rosinājis Augstākajā Padomē aizvadītais laiks. Nule rakstītās rindas ir tikai tāds dvēseles poētiskais atspulgs, daži zibīņi no iedvesmas retajiem mirkļiem. Nav viegli šobrīd runāt par skaisto un mūžīgo, kad apkārt saimnieko posta, tukšuma un iznīcības melnie bruņinieki. Bet šis taču nav arī bruņinieku — arī džentlmeņu laiks šis nav. Katrs zaglis, spekulants, veiklis okškeris šai pārejas periodā tapis stiprāks par ministru, deputātu, tiesnesi.

Plaukti tukši?! Vēl ne. Daža pele vai žurka tur drumsli kādu azaidam atrod. Sirdis tukšas?! Vēl ne! Daža dusmu dzirksts tur spraugu naidam rod.

Bet deputāti vēl tik pavasarīgi zaļi, tik neaizsargāti!

Rudens. Vai ļausim salt savējiem? Melš un lās par Volgām un dzīvokļiem, privilēģijām, kuņas bauda ne-nobaudījušie. Šos gadus aiz mums dažādi instruktori, spec—iālisti, nomen—klaturisti, tik tikko iegriezušies Latvijā, iebaudīja «likumīgos» dzīvokļus, mašīnas u. c. ...lēģijas. Dažs no deputātiem Latvijas malā dzīvo, dažs nezina, kur malku dabūt. No 131 LTF deputāta mazāk par 30 — lūdz pajumti ģimenei Rīgā.

Bet mēs spļaujam, mēs zobus griežam un tādu pat namu, svešiem virsniekiem nododu, nepamanām!

PIECELSIMIES SEVI

Es neesmu mierā ar mūsu darbu, neesmu mierā ar sevi, ar kolēģiem no savas un citas puses. Nemiers mūs dzen, dzen neželot sevi, savus tuvākos neželot dzen. Kā gribētos,

So populāro Marlenas Dītrihes dziesmu savā koncertā «Pārākšu kādreiz pie tevīs» dziedās savā tēvzemē Ausma Līdace, dziedātāja, kura uz Latgali atceļojusi no Amerikas. Šajā koncertā būs dziesmas — romantiskas un mazliet skumjas, un galvenokārt par mīlestību, — «Mana mīla, mana dzīve», «Neticu, ka tā var izgaist mīla», «Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme», Mīlas dziesmas ir viešņas muzikālās daijrades centrā, un par to slāgeru cienītāji Priejos varēs pārliecināties 23. oktobra vakarā plkst. 19.30 rajona kultūras namā.

Ausma Līdace un, protams, arī instrumentālais ansamblis «City Rain» («Pilsētas lietus»), kas viņu pavada ne tikai šajā turnejā, bet arī pēdējos gados Amerikā, Latvijā viesojas pirmo reizi. Ausma kā dziedātāja veidojusies meiteņu kvintetā «Staburadze», bet galvenais iedvesmotājs muzikālai darbībai bijis un ir Ausmas tēvs Kazimirs Upeņnieks, kurš būs kopā ar meitu un ansambli kā grupas menedžeris.

Austrālija, Anglija, Vācija, Zviedrija un arī Amerika — tādi ir dziedātājas un viņas ansambļa koncertmaršruti, un tagad nākusi klāt arī Latvija.

Visu pārējo, — kā Ausma Līdace dzied un «City Rain» spēlē, uzzināsiet koncertā, bet vēl var vaicāties populārajam «Cikāgas piecītīm» — Albertam Legzdīnam, ko viņš domā par dzirdēto. Lūk, viņa atbilde pēc koncerta Indianapolis dziesmu svētkos: «Teikšu īsi un atklāti — man Ausmas Līdaces koncerts ļoti patīka». Un kā būs ar jums?

I. KRAUJA

lai katrs vīzētais vārds un teikums taptu par soli uz Latvijas, tāpat arī Latgales, atdzimšanu. Bet iestieg kājas, iestieg pirksti un mūklāja gāzēs domas smok. Sajūk skatiens un gājums, sajūk ceļa stabi baltie un ne-baltie un atkal bedrē atpakaļ krītam. Varbūt piecelsimies sevī, piecelsimies un nelieksimies, nesalūzīsim garā. Latvija nedrīkst apstāties garā, šai mūžīgajā tautas dziesmu, cerību un ticības straumē. Latvija nedrīkst apstāties — Manī un Tevī, Dievā.

GĀJUMS

Neviens no mums nav teicis NĒ! Savai sirdsapziņai. Neviens no mums nav teicis — Jā! Svešai varai.

Piedosim akmenim paklupināšanu, nepiedosim ceļniekam vājumu. So gājumu mums kopā jāiet vai jākrīt, jālūst un nebūtībā jānoriet.

AVE, MARIA!

Ak, debesis mīļās! Ak, krītošās zvaigznes! Nav vietas priekam un laimes zīlēšanai, kad debesis tik maz nebedīgu mākoņu vālu. Mums kādreiz pietrūka skumju, tagad to gana. Gana smalkās lapu sačukstēšanās, gana aizlidojošo dzērviņu spārnu švīkstū un mežu sirmo, mūžzāļu svīturu. Sudrabs un zelts top straujš un krācains pār kļavu, bērzu un liepu zariem. Nozīmējiet no Latvijas Latgales stūrīti! Kādu? Kādu jau mēs ierakstīsim par pazaudētu, kādu par savu. Vēl savu. Bet sirds jau par abiem mūžam smelgs.

Vienādības un vienotības līkločos mākoņi maršē. Cik neatminami mirkli, — Dubonā kāds puisēns vēdzeli meklē. Tikai peklē, ko reizēm par pasauli saucam, savu tuvāko saucam, saucam un nesasaucam.

Ar mums notiks tik daudz, tik daudz dažādu krusta zīmju, tur arī manas un tavas švīkas un spārnu triepieni klusāk vai skajāk dzirdami. Nesarūs ceļi, neaizaug atmiņa, aizdegas liesma — svecītē svēgtā, ne nodziest. Nekad!

Nenosauksim par mazu, par nabaģu TEVI, LATGALE! Un tā dziesma, tā lūgšana, cerībā neuzvarāmā — AVE, MARIA!

Republika: notikumi un fakti

Republikas Ministru Padomē

Ministru Padome nolēmusi izbeigt kooperatīvu darbību valsts uzņēmumos no šā gada 1. decembra, nepieļaujot divu īpašuma veidu simbiozi. Kooperatīvos nedrīkst strādāt valsts pārvaldes orgānu, kā arī valsts uzņēmumu, organizāciju un iestāžu vadošie darbinieki.

LETA

Vai Latvijai draud vjetnamizācija?

Šī gada sākumā Latvijas uzņēmumos un organizācijās bija nodarbināti 2,3 tūkstoši ārzemju speciālistu un strādnieku, tai skaitā 800 viesstrādnieku no Vjetnamas. Pirmie no viņiem Rīgā un Ogrē ieradās 1986. gadā. Tā kā vjetnamietēm darba līgums tika noslēgts uz četriem gadiem, tad loģiski būtu domāt, ka šī gada beigās vismaz daļu no viņām varēsīm izvadīt atpakaļceļā uz mājām.

Nē, vjetnamieši negatavojas braukt mājās, — paskaidro republikas Ekonomikas ministrijas labklājības departamenta direktora vietnieks Andris Bērziņš. PSRS un Vjetnamas nolīgumā ir punkts, kas nosaka, ka līgums tiek automātiski pagarināts, ja gadu iepriekš neviens no pusēm nepaziņo par tā pārtraukšanu. Cik man zināms, neviens Latvijas uzņēmums to nav darījis. Vjetnamiešu darbs viņus apmierina. Normas tiek izpildītas par 110 līdz 120 procentiem. Arī slimības lapas vjetnamietēm izraksta retāk, turklāt viņas neprasa brīvdienas saslīmušo bērnu kopšanai.

Jā, par bērniem. Tos dzemdēt Vjetnamas viesstrādniecēm līgums vienkārši aizliedz. Katra grūtniece kā vislielākā noziedzniece tūlīt tiek sūtīta mājās... Nav domāts arī par to, lai sagādātu pārtiku, kas kaut mazliet atgādīnātu tālās eksotiskās zemes virtuvi. Un cik gan ir domāts par viņu sāturīgu atpūtu?

Liekas, ka sabiedrība ir vairāk norūpējusies par vjetnamiešu izversto plašo tirgošanos un dažādu preču izvešanu no Latvijas. Dati, kas ir manā rīcībā, diemžēl nav paši svaigākie. Aizvadītā gada 11 mēnešos caur mūsu muitu sūtījumu bija noformējis katrs ceturtais vjetnamiešu viesstrādnieks, kopumā izvedot preces par 1,2 miljoniem rubļu. Piebildīšu, ka karavīri no Tuvajiem Austrumiem, kuri pilnveidoja savu prasmi bēdīgi slavenajā Bolderājas bāzē, šajā pašā laikā aizgādāja projām preces par 820 tūkstošiem rubļu (tajā skaitā 200 mēbeļu komplektus).

Tātad arī turpmākajos gados viesstrādniekiem no Vjetnamas būs darbs Latvijas uzņēmumos. To viņiem garantēs līgums. Bet mums — pārējiem? Varbūt, glābdamies no bezdarba, brauksim par auklēm uz Ameriku un laukstrādniekiem uz Vāciju? Runā, ka virpotāji un frēzētāji esot vajadzīgi Dienvidāfrikas Republikā...

Emīlija KOZULE, LETA korespondente

Latvijas Republikas prokuratūrā

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes pieņemto likumu «Par prokurora uzraudzību Latvijas Republikā», Latvijas Republikas prokuratūra sākusī veikt funkcijas, kuras paredz šis likums.

Pilsoņu pieņemšana tiek veikta Rīgas pilsētas prokuratūras telpās, kas atrodas Rīgā, Riharda Vāgnera ielā 5, ceturtajā stāvā, 419. kabinetā (pasta indekss 226050) sekojošā kārtībā:

Latvijas Republikas ģenerālprokurors Jānis Skrastiņš — pirmdienās no plkst. 14.00 līdz 20.00,

Latvijas Republikas ģenerālprokurora pirmais vietnieks Aļģis Raups — trešdienās no plkst. 14.00 līdz 20.00,

Latvijas Republikas ģenerālprokurora vietnieks Edvīns Ziediņš — piektdienās no plkst. 14.00 līdz 20.00,

dežurējošais prokurors — katru dienu, izņemot brīvdienas, no plkst. 11.00 līdz 18.00, bet dienās, kad pieņem minētie Latvijas Republikas prokuratūras vadītāji, t. i., pirmdienās, trešdienās un piektdienās, no plkst. 11.00 līdz 20.00.

Pilsoņu rakstveida iesniegumi un sūdzības, kā arī iestāžu, organizāciju un uzņēmumu iesniegumi sūtāmi Latvijas Republikas prokuratūrā 226050, Rīgā, Riharda Vāgnera ielā 5.

Latvijas Republikas ģenerālprokurors 1. klases valsts tieslietu padomnieks J. SKRASTIŅŠ

Piedāvā „Latplanta“

Reorganizējot kooperatīvu, Siguldā izveidota jauna akciju sabiedrība — «Latplanta». Latīņu valodā plānta nozīmē augs. Tādējādi uzņēmuma nosaukums liecina, ka tas specializējas augu koncentrātu ražošanā.

Iesāka ar sausajām garšvielām. Šogad Cēsu pusē saimniecības jau varēja iegādāties pārtikas rūpniecības nepelnīti aizmirsto cepamo pulveri. Nupat uzsākta vaniļiņa cukura ražošana. Izstrādāti arī vairāki sauso mērču veidi. Pašreiz nopietni apsver iespēju ražot ārstnieciskās tējas un zāļu koncentrātus vannām.

Pircēju ērtībām «Latplanta» savu produkciju fasē maza formāta iesaiņojumā ar pašu konstruētās un izgatavotas iekārtas palīdzību. Tā atbilst mūsdienu prasībām, un ir iespējams pagatavot 10 tūkstošus paciņu dienā.

Nesen akciju sabiedrības vadība bija pieredzes apmaiņa vācu koncernā «Florena».

Ineta MEIMANE, LETA korespondente

Mūžīgā ziedēšana

DZĒRKSTENA

Nupat mēs visi leraudzījām viņu, tepat blakām — Sījukalna pusē dzīvojošo tautas dzejnieci Dzērksteni. Priekš tuvākiem un tālākiem kaimiņiem viņa bija un paliek Genovefa Upeniece. Vienīgi, ja radi atceras viņas jaunības uzvārdu — Staļecka. Toties televīzija mums dāvāja iepazīšanos ar četrdesmit piecus gadus klusējošo dzejnieci. Ar nacerēti dzīvespriecīgu un ļoti radošu cilvēku.

Pagājušo pavasari, kad pirmo reizi apciemojām Dzērksteni, solījām vēlreiz braukt ziedu laikā. To izdarījām kādā skaistā atvasaras dienā, kad ir sevišķi krāšņs bija jorģīnes. Ziedi — Genovefas Upenieces lielā mīlestība. Protams, pēc bērniem. Bet bērni visi izaudzēti, tālās malās izmētāti.

Ir vieni, ir otri palīdzēja viņai izdzīvot desmit ilgos pasta gažus, kad vīrs atradās cietumā, kad pašai bija jāatsakās no skolotājas amata, kad seši mazi bērniņi prasīja iztiku, kad...

Tagad, no ģimenes albumiem atlasot fotogrāfijas topošajai ekspozīcijai Raiņa muzejā Jasmūžā, mēs ar Baibu Ducmani bijām pārsteigti par to, ka visās vietās, kur ir dzīvojuši Genovefa Staļecka-Upeniece, viņu leskauj ziedi. Ir ple dzimtajām mājām, ir pūmajā darba vietā, ir tepat dārzā.

Tagad atvasaras saules staros turpinās ziedēšana. Par jaunu zied dzejas ziedu dārzā. Šoreiz top dzejoļi bērniem, jau izaugušajiem, un mazbērniem. Ar jauno Lafgales atmodu par jaunu uzdzied Dzērksenes dzeja.

Krāšņu Jums ziedēšanu devītajā gadu desmitā!

Voldemārs ROMANOVSKIS

Jāņa SILICKA foto

x x x

Neņem launā, mīļā laime, ka es tevi kaitināju.
Ka es tevi kaitināju, savas sāpes sūdzēdamā.
Vai es akla neredzēju, kāda laime dota man?
Saulē mani mīļi silda, ziedu smarža dvēseli pilda.
Rīta rasa mirdzēdama zvaigznes zemē piekaisīja.
Gaisā skān cīruļu gaviļu zvani.
Varbūt no sāpēm uz laimi tie aiznesis mani?

Ziedu zvani

Ziedu zvani, ziedu zvani!
Iezvaniet pavasari.
Pavasari silta saule
Kokiem zaļus spārnus auž.
Dvēsle mana, bēdūlīte,
Ziedu laimē noreibusi,
Ziedu plāvā izgaisusi.
Sāpes ziedos nemanīja.
Ziedu zvani, ziedu zvani,
Iezvaniet pavasari,
Ziedu plāvā slēpat mani.

1990. gada 17. septembrī

Krystus

Vysskaistokos rūzes
Pi Tevis zīd.
Vysskaistokos skaņas
Tevis vysums dzīd.
Saulē un zvaigznes
Tovā tyvumā zib.
Cilvēces ilgas uz Tevi
Tik nūklyut grib.
Tovā tyvumā dvēseles
Skaidreību redz.
Pi Tevis, pi Tevis tik ir
Vyss dailumā teits.

Pavasari

Zemes zīdi, zemes zīdi! —
Pīnīnītes, peipīnītes, pļovos zaļa purīnīši.
Syla molā nūkritis vijūleišu mokuleišs zyls.
Sīmtim symtu zīdūs īsadedzīs —
Īsadedzīs dzimtenes syls.
Ejūt pa zemes zaļū samtu,
Zemes zīdi kojas gļosta,
Par ikdīnas laimi un sopem
Breinumainas posokās stosta.
Kai breinūms tik otri aizskrin
Pēc goda gods.
Tu stovi storp zīdim un nazini —
Voi zīdu gūsteknis tu, voi valdinīks?

Demogrāfijas līkloči

Cik mēs esam savā, Preiļu rajonā! Apmēram 45 tūkstoši pastāvīgo iedzīvotāju, no tiem — 12,5 tūkstoši pensionāru.

Vai iedzīvotāju skaits rajonā pieaug? Par to liecina civilstāvokļa aktu reģistrācijas nodalījuma dati šī gada 9 mēnešos: 526 dzimuši un 496 miruši. Pieaugums — minimāls.

Dzimstība pilsētās ir ievērojami lielāka nekā laukos un krietni pārsniedz mirstību. Tā Preiļos šogad piedzimuši 138 jaunie pilsoņi, aizsaulē atgājuši 56 cilvēki. Līvānos ir sīkiāki: 122 dzimuši un 111 miruši. Ar ko tas izskaidrojams!

Rajona laukos stāvoklis ir pavisam bēdīgs: 9 mēnešos 260 dzimuši, 329 miruši. Tikai Upenieku, Rudzēnu, Rožkalnu un Galēnu pagastos dzimstība pārsniedz mirstību. Preiļu pagastā: 8 dzimuši, 19 miruši, Rauniešu pagastā: 4 dzimuši, 15 miruši.

Rajonā šogad noslēgta 251 laulība, 89 laulības šķirtas. Laukos visvairāk laulību noslēgts: Aglonas pagastā 8 (pērn tajā pašā laikā bija 22), Aizkalnē — 7, Rudzētos — 6. Turpretī Turku, Silajāņu, Rožkalnu, Jersikas un Vārkavas pagastos nodibināts tikai pa vienai jaunai ģimenei.

Jānis GURGONS

Pasūtiet avīzi «Novadnieks» 1991. gadam!

Parakstīšanās maksa 12 mēnešiem — 13,92 rbļ., 6 mēnešiem — 6,96 rbļ., 3 mēnešiem — 3,48 rbļ., vienam mēnesim — 1,16 rbļ.

Informē 02

◆ Pagājušā nedēļa (1. — 7. oktobris) rajona milicijas darbiniekiem bija saspringta un grūta — pavisam reģistrēti 50 noziegumi un pārkāpumi. Daudz.

◆ Notikuši divi ceļu satiksmes negadījumi. Uz Rīgas — Daugavpils šosejas Jersikas pagasta Buceniekos 7. oktobra rītā «Zaporožec» uzbrauca virsū velosipēdistam (vietējam iedzīvotājam), kas, nogādāts slimnīcā, mira. Notiek izmeklēšana, lai vainīgo sauktu pie kriminālatbildības.

◆ Naktī no 4. uz 5. oktobra izlauzts Salenieku veikals un izdarīta zādzība — paņemtas preces. Vainīgie pie naudas nav tikuši. Tos meklē.

◆ Tajā pašā naktī Līvānos no Krustpils ielas aizdzīta vieglā automašīna «Iz-kombi». Mašīna un vainīgie atrasti.

◆ 5. oktobrī dzīvnieku slimību apkarošanas stacijas, kas atrodas Preiļos, vadība atklāja, ka no noliktavām un garāžām pazudis inventārs un dažādas mantas par apmēram 2000 rubļu. Domājams, ka zādzība izdarīta brīvdienās — 29. vai 30. septembrī. Vainīgos meklē.

◆ 3. oktobra rītā atklājās, ka pa nakti kolhoza «Rožupe» Mežāncānu cūku fermā zagti sīveni. Vainīgos meklē.

◆ Kolhoza «Vārkava» Skujevkas lopu fermā nozagta kombinētā lopbarība. Vainīgie noskaidroti.

RAJONA KULTŪRAS NAMS uzņem MAKSAS NODARBĪBAS:

● AUSTRUMU CIŅAS GRUPĀ

(vecumā no 12 līdz 30 gadiem),

mērķis: ciņas pamatzināšanu un iemaņu apgūšana un attīstīšana, ciņas kompleksu apgūšana, fiziskā un psiholoģiskā pašregulēšanās; teorētiskā sagatavotība.

Nodarbošanās grupā nav vēlams sirds, aknu, nieru, kaulu slimību gadījumos, kā arī ja ir kaulu lūzums un kopš tā nav pagājuši divi gadi.

● VISPĀRĒJĀS FIZISKĀS SAGATAVOTĪBAS GRUPĀ

(vecumā no 18 līdz 45 gadiem),

mērķis: veselība, ķermeņa skaistums, ciņa ar lieko svaru. Līdzekļi: speciāli vingrojumi, austrumu vingrojumu kompleksi (specializēti).

Nodarbošanās grupā nav ieteicama sirds, aknu, nieru, kaulaudu slimību gadījumos.

Pieteikties personīgi pie kultūras nama administrācijas, vai zvanīt pa tālruniem 21428, 22200 līdz šī gada 17. oktobrim.

KOLHOZS «ROŽUPE»
piedāvā lietotus četru sekciju stieplju būrus (1350×500×450 mm). Iespējams izmantot mājputnu, trušu, nūtriju u.c.

siko mājdzīvnieku turēšanai. Apskatīties un iegādāties var uz vietas vistu fermā darbdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Telefons 58603.

Šī gada 18. oktobrī plkst. 10.00 Rožkalnu pagasta STRADIŅU MEDPUNKTĀ notiks iedzīvotāju fluorogrāfiskā apskate.

Lūdzam pārbaudīt savu veselību.

MAINA divstābu dzīvokļi ar visām ērtībām Līvānos pret diviem vienstāba dzīvokļiem, viens var būt Preiļos. Tālrunis: 23454.

PREIĻU RAJONA VALSTS

FINANSU INSPEKCIJAI vajadzīgs finansu inspektors nodokļu darbā.

Apkalpojamā zona — Līvānu pilsēta, Turku un Jersikas pagasti. Vēlams ar finansista

vai ekonomista kvalifikāciju un kas brīvi pārvalda valsts valodu. Alga — 300 rubļi mēnesī.

Pieteikties Preiļos, Raiņa bulvārī 26, pie inspekcijas priekšnieka vai zvanīt pa telefonu — 22151.

Tāds vakars tik vienreiz ir gadā,
Kad gaišs un skanīgs kļūst klusuma kalns.
(A. Gēgere)

Pirmās baltā ziemas sniega pakavēsīmies SVECISU liesmu gaismā pie mūsu dārgo atdusas vietām PREIĻU PILSONU KĀPOS 1990. gada 27. oktobrī plkst. 17.00.

Preiļu pilsētas izpilddomējs

Tagad iesim kļu, kļu, —
Lapās salnas mirdzums šķirts...
Nu ardievu, saldu dusu,
Lai tev balta, viegla smiltis...

Izsākām dziļu līdzjutību Antonam Ručevskim sakarā ar TEVA nāvi.

Kolhoza «Rožupe» kolektīvs

Tavas rokas garos mūža gados
Bija visur, darba rīts kur sauc,
Sirds kā saule mācējusi atdot
Dzīvei siltuma un gaismas daudz.
(M. Kempe)

Sāpju brīdī esam kopā ar pierīgajiem, pavadot PETERI RUČEVSKI, pēdējā gaitā.

Kolhoza «Vanagi» kolektīvs

Tēt, tu manā ceļā klusi
Pirmās ugunīņas dedzi,
Ko man dzīvē labu devi,
Nespēs kapu smiltis segt.
(M. Bārbale)

Skumju brīdī esam kopā ar Martu Rimšu, TETI smiltajā izvadot.

Līvānu 1. vidusskolas skolotāju kolektīvs

Gan sāpju dienas, gan saules
rīts —
Nu viss tiek klusi zemē tīts.
(E. Vēveris)

Dalām bēdu smagumu ar Upenieku feldšeru un vecmāsu punkta vadītāju Annu Vaivodu, no TEVA atvadoties.

Lauku feldšeri, metodiskā kabineta darbinieki

Skumjas
Starp rudens dzeltenām lapām
Uz pēdējām asterēm krīt.
Skumjš ir atvadu lietūs pat tad,
Kad saule spīd.

(H. Skuja)
Izsākām dziļu līdzjutību ZENONA PAURAS pierīgajiem, no viņa uz mūžu atvadoties.
Kirova kolhoza valde

Mana baltā un mierīgā māt,
Drīz jau leduspukes vien ziedēs te.

Es tās nemšu un nesīšu tev
Arī tad, ja pa ceļam tās izkusīs.
(O. Vācietis)

Izsākām dziļu līdzjutību Emīlijai Mihejevai, MAMUĻU smiltajā izvadot.
Līvānu stikla fabrikas kolektīvs

Galvenais redaktors Pēteris Pizelis

Lai kraksts «Novadnieks» iznāk kopā 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.

Tālrunis uzziņām: 22305.

Izdod apgāds «Avīze», Rīgā, Sarkanarmijas ielā 47.

Izdevējdarbības licence Nr. 000069.

Iespējams ražošanas apvienības «Līta» Daugavpils tipogrāfijā Valkas ielā 1. Ošesiespiedums. Viena nos. iespiedloksne.

Medens 13941 eksemplārs (laiviešu valodā — 5990 eksemplāri, krievu valodā — 3951 eksemplārs). Pas. 967.

«Новадніекс» («Земля»). Газета Прейльского района Латвийской Республики на латышском языке.

Indekss 68169.